

**LIETUVOS STUDENTŲ SPORTO ASOCIACIJOS PLĖTROS
2020-2024 METŲ AUKŠTO MEISTRISKUMO SPORTO
S T R A T E G I N I S V E I K L O S P L A N A S**

I SKYRIUS. MISIJA

Populiarinant studentų sportą, skatinant ir inicijuojant įvairias studentų sporto veiklas, siekiant aukščiausių sportinių rezultatų, geriausiai atstovauti Lietuvai aukščiausio rango tarptautinėse sporto varžybose, organizuoti nacionalinius skirtingų sporto šakų čempionatus, krepšinio tinklinio ir futbolo lygų čempionatus, vykdyti nacionalinius ir tarptautinius studentų sporto projektus skatinančius tobulėti ir siekti aukščiausių organizacijos veiklos standartų.

II SKYRIUS. ĮVADAS

Sportas užima ypatingą vietą socialiniame ir kultūriniame visuomenės gyvenime. Sportas, judėjimas daro esminį poveikį žmonių gyvenimui. Jeigu sportas deramai integruotas į darniai veikiančią socialinę pedagoginę sistemą, galima laikyti veiksminga asmenybės ugdymo priemone. Sportinė veikla sukuria vertybes įvairiais asmenybės lygiais: dvasiniu, psichiniu ir fiziniu. Sportavimo įgūdžiai turi įtakos gyvenimo kokybei ne tik dėl geresnės sveikatos, bet ir dėl poveikio bendruomenės solidarumui, jaunimo socializacijai, nusikalstamumo prevencijai, asmenybės vertybinei brandai.

Didelio meistriskumo sportininkai – tai patikimas ir taikus būdas paskelbti pasauliui apie savo šalį, garsinti jos vardą pasaulyje.

1990 metais įkurta Lietuvos studentų sporto asociacija (LSSA) – savarankiška visuomeninė organizacija. Viena aktyviausių FISU (Tarptautinė universitetų sporto federacija, nuo 1993 m.) ir EUSA (Europos universitetų sporto asociacija, nuo 1999 m.), asociacijos „Sportas visiems“ narių, grindžianti savo veiklą šių organizacijų bei pagrindiniais Olimpinių chartijos įstatais, pritaikytais Lietuvos Respublikai. Glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos tautiniu olimpinio komitetu, Lietuvos olimpine akademija, Lietuvos sporto federacijų sąjunga, sporto šakų federacijomis bei kitomis visuomeninėmis organizacijomis. Stengiasi aprūpinti studentus sportininkus ir dėstytojus sporto inventoriumi, metodine literatūra ir kitomis būtinomis priemonėmis.

Kiekvienais metais organizuoja ir vykdo daugiau kaip 20-ies sporto šakų studentų čempionatus, studentų krepšinio, tinklinio ir futbolo lygų varžybas, sporto festivalius, Sportas visiems renginius, seminarus, mokymus, geriausiųjų studentų sportininkų pagerbimus. Aukšto meistriskumo sportininkai, studentų rinktinių nariai, nuo 1993 metų dalyvauja pasaulio žiemos ir vasaros universiadose, kurios vyksta kas dveji metai. Nuo 2012 metų universitetų komandos turi galimybę

atstovauti savo Alma Mater Europos universitetų sporto žaidynėse, kurios vyksta kas dveji metai. Nuo 1998 metų Lietuvos universitetų studentai sportininkai dalyvauja atkurtose SELL (Suomija, Estija, Latvija, Lietuva) studentų sporto žaidynėse, kurios Lietuvoje organizuojamos kas ketveri metai (1999, 2003, 2007, 2011, 2015 ir 2019 metais). Taip pat

2020–2024 metų veiklos planas skirtas tikslinei grupei – aukštosiose mokyklose studijuojančiam akademiniam jaunimui. Plane numatoma sudaryti sąlygas studijuojančiam studentui sportininkui įtraukimui į sporto veiklą, sudarant sąlygas aukšto meistriškumo sportininkų ugdymui.

III SKYRIUS. PROGRAMOS PARENGTUMO ARGUMENTAI

- 3.1. Lietuvos Respublikos sporto įstatymas;
- 3.2. Europos komisijos Baltoji knyga dėl sporto;
- 3.3. Europos socialinė chartija;
- 3.4. FISU visuotinė strategija 2027.

IV SKYRIUS. VEIKLOS PRIORITETAI

- 4.1. Suorganizuoti Studentų sporto forumą;
- 4.2. Sudaryti tinkamas sąlygas sportininkams dalyvauti aukšto meistriškumo varžybose ir tarptautiniuose studentų sporto renginiuose;
- 4.3. Siekti, kad aukštosiose mokyklose sportui būtų skiriamas didesnis dėmesys;
- 4.4. Suorganizuoti tarptautines SELL studentų sporto žaidynes Lietuvoje.

V SKYRIUS. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

- 5.1. Organizuoti, vykdyti ir plėtoti Lietuvos studentų aukšto meistriškumo sporto veiklas, tarptautines SELL studentų sporto žaidynes Lietuvoje;
- 5.2. Sudaryti sąlygas pajėgiausiems Lietuvos studentams sportininkams atstovauti savo šalį ir Alma Mater tarptautiniuose studentų sporto renginiuose;
- 5.3. Plėsti organizuojamų sporto šakų čempionatų skaičių;
- 5.4. Kelti universitetų sporto centrų (darbuotojų) kvalifikaciją.

VI SKYRIUS. PROGRAMOS PRIEMONĖS

- 6.1. Svarbiausios programos įgyvendinimo priemonės:
 - 6.1.1. Plėtoti studentų sporto programas, organizuoti sporto renginius;
 - 6.1.2. Organizuoti ir dalyvauti šalies ir tarptautiniuose sporto renginiuose;

6.1.3. Siekti, kad universitetai užtikrintų optimalias sportininkų treniravimo sąlygas;

6.1.4. Rengti ir inicijuoti projektus (programas) fondams, konkursams.

VII SKYRIUS. ANALITINĖ DALIS

7.1. Palanki situacija

Dabar šalies universitetuose studijuoja per 77 tūkst. studentų. Mūsų šalies ateitis (taip pat ir gynybinė galia) priklausys ne tik nuo jų profesinės kvalifikacijos lygmens, bet ir ženkliai dalimi nuo sveikatos būklės, sporto supratimo jos stiprinimui ir išsaugojimui.

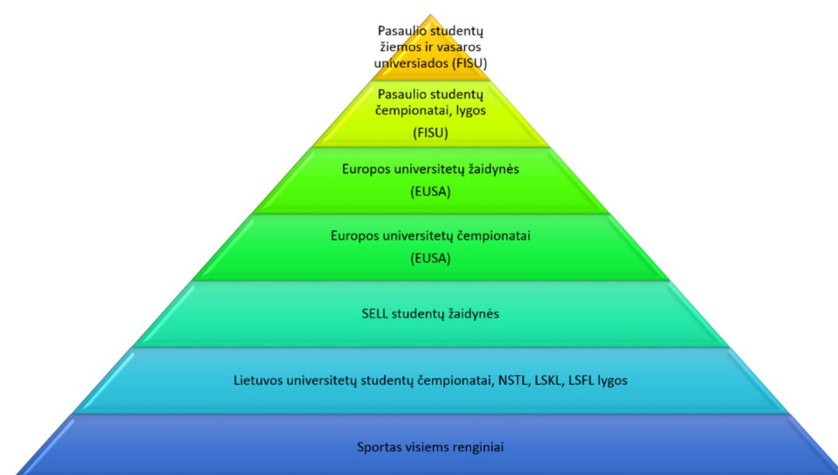
Studento fizinio aktyvumo, sporto bei sveikatos problemas tiria mokslininkai. Šiais klausimais nemažai parengtų ir apgintų daktaro disertacijų, sistemingai vyksta mokslinės konferencijos, tyrimų rezultatai skelbiami mokslo leidiniuose. Sportas – unikalus šiuolaikinės visuomenės reiškinys, teigiamai veikiantis žmogaus sveikatą, ugdydamas fizines ir dvasines galias padėjo išugdyti Lietuvos aukštosiose mokyklose daug žinomų šalyje ir pasaulyje mokslininkų, politikų ir visuomenės veikėjų, atsiradęs kartu su žmonija tarnaus visą laiką.

Sportu siekiama sudaryti palankias sąlygas asmenybei formuotis, skatinti juos aktyviai fizinei veiklai, sveikam gyvenimo būdui, vykdyti talentingų sportininkų atranką, juos ugdyti, taip jie galėtų rengtis svarbiausioms tarptautinėms sporto varžyboms – Olimpinėms žaidynėms, pasaulio ir Europos čempionatams, universiadoms, kad sportiniais rezultatais garsintų universiteto, miesto, šalies vardą.

Sportas tampa vis svarbesniu tarptautiniu socialiniu reiškiniu, dėl to pasaulyje didėja dėmesys jam (priimami ir tobulinami įstatymai, vis daugiau skiriama lėšų, statomos ir įrengiamos šiuolaikiškos sporto bazės, sporto mokslas ir medicina neatskiriama dalyvauja rengiant didelio meistriškumo sportininkus).

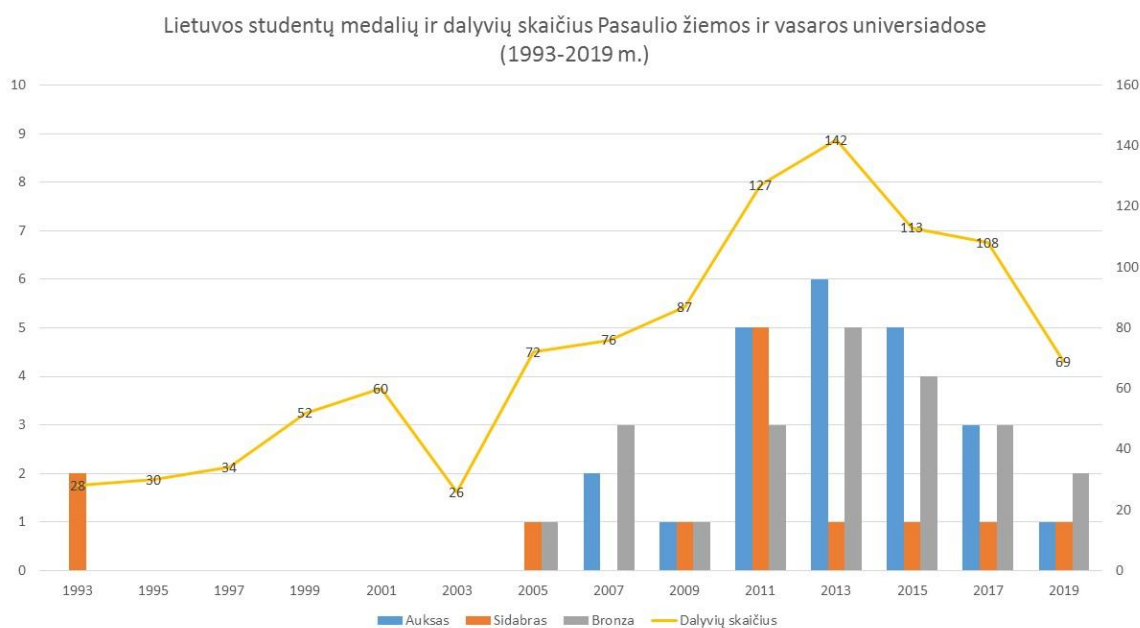
Organizuojant Sportas visiems renginius prisidedame prie fizinio aktyvumo didinimo bei socialinės gerovės. Tokio tipo renginiuose įtraukiame sportuojančius ne tik savo malonumui, bet ir aukšto meistriškumo sportininkus. Organizuojamuose Lietuvos studentų čempionatuose sportininkas kelia savo meistriškumo lygį, ir taip prisideda prie savo pagrindinio tikslo – pasiruošimo tarptautinėms varžyboms.

LSSA yra vienintelė šalyje, kuri gali registruoti, deleguoti šalies studentų sportininkus į tarptautinius sporto renginius (žr. 1 pav.)

1 pav. Lietuvos studentų sportinės veiklos piramidė

Lietuvos studentų sporto asociacija nuo 1993 metų yra aktyvi FISU (Tarptautinė universitetinio sporto federacija) narė. Nuo 1993 metų dalyvauja pasaulio žiemos ir vasaros studentų universiados. Per 27 metus Lietuvą atstovavo 1024 Lietuvos studentai sportininkai, kurie iškovojo 23 aukso, 13 – sidabro ir 22 – bronzos medalius (žr. 1 grafiką).

1 grafikas. Lietuvos studentų medalių ir dalyvių suvestinė pasaulio universiadosse

1999 metais LSSA prezidentas Česlovas Garbaliuskas kartu su kitomis 24-iomis Europos šalimis pasirašė EUSA (Europos universitetinio sporto asociacija) įkūrimo deklaraciją ir yra aktyvi EUSA narė. Nuo 2012 metų Lietuvos studentai turi galimybę dalyvauti EUSA organizuojamose Europos universitetų sporto žaidynėse, kurios vyksta kas dveji metai. Per tą laikotarpį dalyvavo 565 studentai,

kurie atstovavo Lietuvos universitetus ir iškovojo 7 – aukso, 6 – sidabro ir 11 – bronzos medalių (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Lietuvos studentų pasiekimai Europos universitetų sporto žaidynėse

	Dalyvių sk.	Univer-sitetų sk.	Šalių sk.	LIETUVA					
				Dalyvių sk.	Univer-sitetų sk.	Medaliai			
						Aukšas	Sidabras	Bronza	Viso
I Kordoba	2583	151	32	156	7	1	1	1	3
II Roterdamas	2830	174	34	147	8	1	1	1	3
III Zagrebas/Rijeka	5408	388	40	158	10	3	4	7	14
IV Koimbra	4027	506	38	104	6	2	0	2	4
V Lodzė	4459	422	38	119	7	5	5	8	18

7.2. Nepalanki situacija

Dauguma studentų abejingi fiziniam aktyvumui ir sporto reikšmei jų kasdieniniame gyvenime, nenoriai dalyvauja sporto renginiuose, nejaučia poreikio sportuodami didinti savo fizinį aktyvumą ir gerinti sveikatą. Didėjantis gyvenimo krūvis, naujausios technologijos, virtualus bendravimas, stresinių situacijų srautas alina organizmą, mažina atsparumą ligoms, trumpina darbingumą ir gyvenimo amžių. Kol kas nėra kriterijų, kurie padėtų įvertinti fizinio aktyvumo įtaką realizuojant socialines programas, nėra moralinių ir ekonominių stimulų.

Aukštosiose mokyklose panaikinta privaloma kūno kultūra, to pasekoje sumažėjo trenerių-dėstytojų skaičius, pasirenkamų sporto šakų įvairovė, taip studentui nesudaromos pakankamos galimybės sportuoti.

Aukštosiose mokyklose silpna materialinė bazė sportui. Daugelyje universitetų nėra strateginių sporto šakų specialistų, kurie ruošytų talentingus sportininkus svarbiausiems sporto renginiams. Daugelis universitetų neturi pakankamai arba iš viso neturi sporto bazių ir/ arba jų įranga neatitinka šiuolaikinių reikalavimų ir dideli paslaugų kaštai apsunkina jų panaudojimą.

Pagal statistikos duomenis, mažėjant studentų skaičiui studijuojančių šalies universitetuose, mažėja ir sportuojančių skaičius, galima daryti prielaidą, kad reikalingas didesnis dėmesys akademiniam jaunimui, kad dalyvautų sporto veikloje.

Sporto plėtotė nėra efektyvi ir sparti, kadangi jai skiriamas finansavimas nėra pakankamas (sudaro apie 70 procentų realaus poreikio).

Universitetuose panaikinti sporto medicinos kabinetai apsunkina greitai ir efektyviai stebėti tiek sveikus, tiek po traumos atsistatinėjančius sportininkus.

7.3. Organizacinė struktūra ir žmogiškieji ištekliai

Lietuvos studentų sporto asociacija yra visuomeninė organizacija, veikianti pagal asociacijų įstatymą. LSSA vienija Lietuvos universitetus ir tris lygas (Lietuvos studentų krepšinio lyga – LSKL, Lietuvos studentų futbolo lyga – LSFL ir Nacionalinė studentų tinklinio lyga – NSTL).

Lietuvos studentų sporto asociacijos darbuotojai turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą (socialinių mokslų, turizmo ir sporto vadybos, taikomosios sociologijos srityse). Universitetų sporto centrų direktoriai, treneriai yra taip pat kvalifikuoti specialistai sporto srityse.

3 lentelė. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizė

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ol style="list-style-type: none">1. LSSA valdymo struktūra atitinka tarptautinių sporto organizacijų modelį.2. LSSA vienintelė nacionalinė organizacija galinti atstovauti Lietuvą FISU ir EUSA renginiuose.3. Geri tarptautiniai ryšiai.3. LSSA atitinka kriterijus, kurie leidžia gauti valstybės ir (ar) savivaldybių biudžeto lėšų programoms įgyvendinti.4. Universiados 1-3 vietų laimėtojai, atitinkantys pateiktus kriterijus, turi teisę gauti valstybės premiją.	<ol style="list-style-type: none">1. Nepakankamai remiama sporto klubų ir sporto mokymo įstaigų veikla (trūksta lėšų mokomajam sportiniam darbui, didelio sportinio meistriškumo rengimui).2. Nepakankamas sportininkų rengimo mokslinis-metodinis, medicininis, informacinis, materialinis ir techninis aprūpinimas.3. Dėl nepakankamo finansavimo sportininkai ne visada gali realizuoti savo parengtumą ir pasiekti geriausią sportinę formą svarbiausiose tarptautinėse varžybose.4. Mažėjantis susidomėjimas sporto renginiais, dalyvavimu juose (dalyvių skaičius mažėja).
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ol style="list-style-type: none">1. Įdiegti sportinių talentų išsaugojimo aukštosiose mokyklose programą, sudaryti sąlygas studentui sportininkui aukštojoje mokykloje siekti dvigubos karjeros.2. Teikti prioritetą strateginėms sporto šakoms plėtoti.3. Pasitelkiant naujausias informacines technologijas populiarinti studentų sportą.	<ol style="list-style-type: none">1. Sėslus gyvenimo būdas dėl technologijų plėtros.2. Jaunimo neužimtumas sportu didina neigiamus visuomenės socialinius reiškinius.3. Sportininkų rengimosi ir varžymosi sąlygos yra gerokai prastesnės, lyginant su užsienio šalimis.

X SKYRIUS. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

Tik tinkamai organizuota stebėsenos sistema gali užtikrinti šios strategijos įgyvendinimo kontrolę, pakankamas jos tikslų ir rezultatų suvokimo visuomenėje sąlygas, taip pat ir didesnę jos priemonių veiksmingumą, strateginių išvadų pagrįstumą ir naujų, patikslintų išvadų galimybes.

Sisteminant ir analizuojant duomenis apie studentų rezultatus, asociacijos vykdomas veiklas, bus galima tinkamai įvertinti strategijos įgyvendinimo eigą.